

โครงสร้างของนามวลีในภาษาไทย

นางสาวพัทธนี โชติกเสถียร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาภาษาไทย
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2515

The Structures of Noun Phrases in the Thai Language

Miss Phattanee Jotikasthira

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of the Thai Language

Graduate School

Chulalongkorn University

1972

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ศูนย์วิจัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : โครงสร้างของนามวลีในภาษาไทย

ชื่อ : นางสาวพัชนี โชติกลเสถียร

แผนกวิชา : ภาษาไทย

ปีการศึกษา : 2514

บทคัดย่อ

ในการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาโครงสร้างของนามวลีในภาษาไทยตามทฤษฎีปริวรรตน์ เฉพาะโครงสร้างเล็กที่ประกอบด้วยหน่วยหลัก หน่วยจำนวน หน่วยกำหนด ประโยคลดฐานะ และหน่วยวลีอกรรม ตามลำดับ

ผู้เขียนได้เสนอการวิจัยเป็น 4 บท ดังนี้ บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงทฤษฎีปริวรรตน์พอเป็นสังเขป บทที่ 2 ว่าด้วยหน่วยนามวลีและโครงสร้างของนามวลีแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 หน่วยนามวลี ซึ่งประกอบด้วย หน่วยหลัก และหน่วยขยาย หน่วยหลัก (คือ หน่วยจำนวน หน่วยกำหนด ประโยคลดฐานะ และหน่วยวลีอกรรม) ตอนที่ 2 ว่าด้วยโครงสร้างของนามวลีในภาษาไทย ซึ่งปรากฏว่ามีโครงสร้างทั้งรูปโครงสร้างเล็กและรูปโครงสร้างผิว 83 โครงด้วยกัน บทที่ 3 ให้ลักษณะประจำคำและเขตประยุक्तของคำในหมวดต่างๆที่ใช้องานามวลี บทที่ 4 สรุปผลของการวิจัยและเสนอขอควรวิจัยต่อไป ในตอนท้ายมีภาคผนวกประกอบวิทยานิพนธ์.

THESIS TITLE : The Structures of Noun Phrases in the
Thai Language
NAME : Miss Phattanee Jotikasthira
DEPARTMENT : Thai Language
ACADEMIC YEAR : 1971

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the structures of Noun Phrases in the Thai language according to the Transformational theory. The structures studied are limited to the deep structures of Noun Phrases that consist of the Head, the Quantifier, the Determinative, the Downgraded Sentence and the Intransitive Modifier respectively.

The thesis has 4 chapters: the First Chapter is an Introduction in which the writer briefly outlines the Transformational theory. The Second Chapter is divided into 2 parts: the first part deals with the Noun Phrase Constituents and the Structures of the Noun Phrases, 83 deep and surface structures are found. The Third Chapter gives the Features and the Area of Applications of the words in some word classes that are employed in the structures of Noun Phrases. The Fourth Chapter gives the summary of the thesis and proposals for further study. Appendice to the thesis are given at the end.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดีด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ม.ล.จิรายุ นพวงศ์ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และคณบดีคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้ให้คำแนะนำ ให้อำนาจใจ ตลอดจนเอาใจใส่ตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จนกระทั่งปรากฏออกมาเป็นรูปเล่ม นอกจากนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ คณะอักษรศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณี สาคกริก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ ดร.อุคม วโรตม์สถิตยศักดิ์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กรุณาแนะนำ ตรวจ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

อาจารย์อีกสถานที่กรุณาจัดหาหนังสือและเอกสาร และได้ให้ข้อคิดเห็นบางประการที่มีประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ชอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ล.(หญิง)รสคนธ์ อิศรเสนา อาจารย์ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อยุธยา และ อาจารย์ปราณี กุลละวณิช

คณาจารย์โรงเรียนอัมพรไพศาล คณาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน คณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2511 และ 2512 โรงเรียนอัมพรไพศาล คณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 แผนกศิลปะ ปีการศึกษา 2512 โรงเรียนรุจิเสวีวิทยา ได้ช่วยตอบปัญหาซึ่งทำให้ผู้เขียนเกิดแนวความคิดที่มีประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ อาจารย์ยศวดี อัมพรไพศาล (ยศวดี บุรณสัมฤทธิ์) อาจารย์ใหญ่ และ ผู้จัดการโรงเรียนอัมพรไพศาล ได้ให้ความร่วมมือโดยให้ผู้เขียนปลีกเวลาจากการสอนมาศึกษาได้อย่างเต็มที่

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน และขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงจนปรากฏเป็นรูปเล่ม มา ณ ที่นี้ด้วย
พัชนี ไชยติงเสถียร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ง
กิจกรรมประกาศ	ช
๔	
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ทฤษฎีปริวรรตน์	3
1.2 การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	9
1.3 ความมุ่งหมายในการวิจัย	17
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	17
1.5 เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้	18
2 หน่วยงานวลีและโครงสร้างของนามวลี	20
ตอนที่ 1 หน่วยงานวลี	20
2.1 หน่วยหลัก	20
2.2 หน่วยขยายหน่วยหลัก	27
2.2.1 หน่วยจำนวน	36
2.2.2 หน่วยกำหนด	76
2.2.3 ประโยคลดฐานะ	86
2.2.4 หน่วยวลีอกรรม	99
ตอนที่ 2 โครงสร้างของนามวลี	111
3 ลักษณะประจำคำและเขตประยুক্তของคำในหมวดคำต่าง ๆ	126
3.1 ลักษณะประจำคำนามและเขตประยুক্তของคำนาม	129
3.2 ลักษณะประจำคำลักษณนามและเขตประยুক্তของคำลักษณนาม	151

บทที่	หน้า
3.3 ลักษณะประจำค่าจำนวน	180
3.4 ลักษณะประจำค่าหน้าจำนวน	184
3.5 ลักษณะประจำค่าหลังจำนวน	184
3.6 ลักษณะประจำค่ากำหนด	182
3.7 ลักษณะประจำค่าและเขตประชิดของค่าทวิภาคกรรมขอย...	183
4 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	188
4.1 สรุปผลการวิจัย	188
4.2 ขอเสนอแนะ	182
ภาคผนวก	193
ภาคผนวก ก.	184
ภาคผนวก ข.	202
ภาคผนวก ค.	210
ภาคผนวก ง.	211
ภาคผนวก จ.	214
ภาคผนวก ฉ.	223
บรรณานุกรม	225
ประวัติการศึกษา	229